

Земін
№ 1 (94)
СІЧЕНЬ
1961

ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІЙ І
ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМ УКРАЇНИ

SEP 21 1962

В НОМЕРІ:

Павлу Тичині—70 років

І відтоді — крізь все життя
Мені як промінь ваше слово
І ваша дума молода,
І ваша пісня пурпурова.

З ГЛИБИН ДУШІ НАШОГО СУЧАСНИКА

(З щоденника Героя Соціалістичної
Праці О. Кольчика).

Леся — дівчина з сірими
очима, великими і такими
світлими та чистими, як місяч-
не сяйво, що блакитними пас-
мами заплуталося в її кучеря-
вій голівці... Про її незвичайну
долю розповідає письменник
Панас Кочура в оповіданні
«Цвіт папороті».

...До древнього храму ішли нат
людей, ішли вдень і вночі. Ні, не м
тись древнім богам поспішали змуч
знедолені, вони йшли послухати
юної дочки жреця...

Багато легенд складено про «д
сонця» — Іму Сумак. Хто ж вона —
чарівниця, яка полонить своїм спі
мов на крилах, переносить слухачі
країну стрімких Анд!

Анатолій ДІМАРОВ

Мал. П. КОСТЮЧ

Оповідання

— Хоч сталося це три роки
тому, а я й досі бачу сліди її
лиж. Так виразно бачу, наче во-
на щойно пішла від мене, звер-
нувши прямо на білу пухку ціли-
ну, між високі засніжені сосни...
Коли я провів її очима, а потім
глянув на свіжу лижню, мені рап-
том здалося, що сліди ті ще теп-
лі, ще зберегли її тепло. Поволі
холонуть вони, і перші сніжинки,
що лягають на тверду блискучу
поверхню, вже починають трем-
тіти від холоду... Смішно, прав-
да?

Але я бачу, що йому це не
здається смішним. Ось уже кіль-
ка разів починає він свою розпо-
відь, а потім раптом замовкає,
збентежено супить, махає ру-
кою: «А, що там!.. Кому це ці-
каво». І я мовчу. Не намагаюсь
переконати його, що мені цікаво...
Навіть дуже цікаво. Мені чомусь
здається, що зайва цікавість може
його образити.

Врешті, він розговорився. Чи
то подіяла на нього наша прогу-
лянка в безмовному лісі, що стояв
у білій тиші, дрімотний, завмер-
лий; чи щира задушевна розмо-
ва — про що б ми не говорили;
чи, нарешті, оцей напівосвітлений,
напівпорожній вагон електрички з
темними вікнами, — тільки сусіда
мій розповів мені, нарешті, про
зустріч, яка сталася три роки
тому.

— Я тоді вчився ходити на ли-
жах... Була каторжна прзця, була
нервова перевтома, з безсонням
і боллями в колінах з жаданим на-

собі лижви та й ката-
Так, тижнів на три».

Я подумав, подумав і
купив собі лижви і
костюм. Мав намір заб-
далі від міста, в якесь
селище, щоб уранці
став на лижви — і одра-

Признаюсь відверто,
чи ходити, як кажуть
ни, я ще не вмів. Кол-
тинстві, спускався з гі-
моробних лижах, зма-
із дубових клепок від-
ки, що вже відслужил
але те тривало не д-
ми не переїхали до м-
я боязко поглядав на
лижви, з металевими
ми, схожими на капка
наладноують на крупну
ну, хоча б на вовків.
страшно було вставля-
ноги: ану ж учеплятьс-
я й падатиму, а вони
муть намертво, доки н-
ють моєї стопи та й
в зубях кудись під ку-
зати!.. Пізніше я пере-
хоч кріплення оті м-
грізний вид, однак бу-
душною вдачі: відпускал
навіть частіше, ніж я х-

— Найголовніше, це
падати, — чи то жарі
всерйоз поради мені
спортсмен, побачивши
лижвами.

Коли б успіхи кожн-
ка залежали від того,
часто він падає, я, на-
вряд би переніс у с-

лижви
сніг

З художньої
«СОВЕТСКАЯ

Тривога.

Хіросіма.

В руїнах.

Прокляття катам.

Пролетарі всіх країн,
єднайтеся!

Зміна
№ 2 (95)
ЛЮТИЙ

1961

ЛІТЕРАТУРНО-ХОУДОЖНІЙ І
ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМ УКРАЇНИ

В НОМЕРІ:

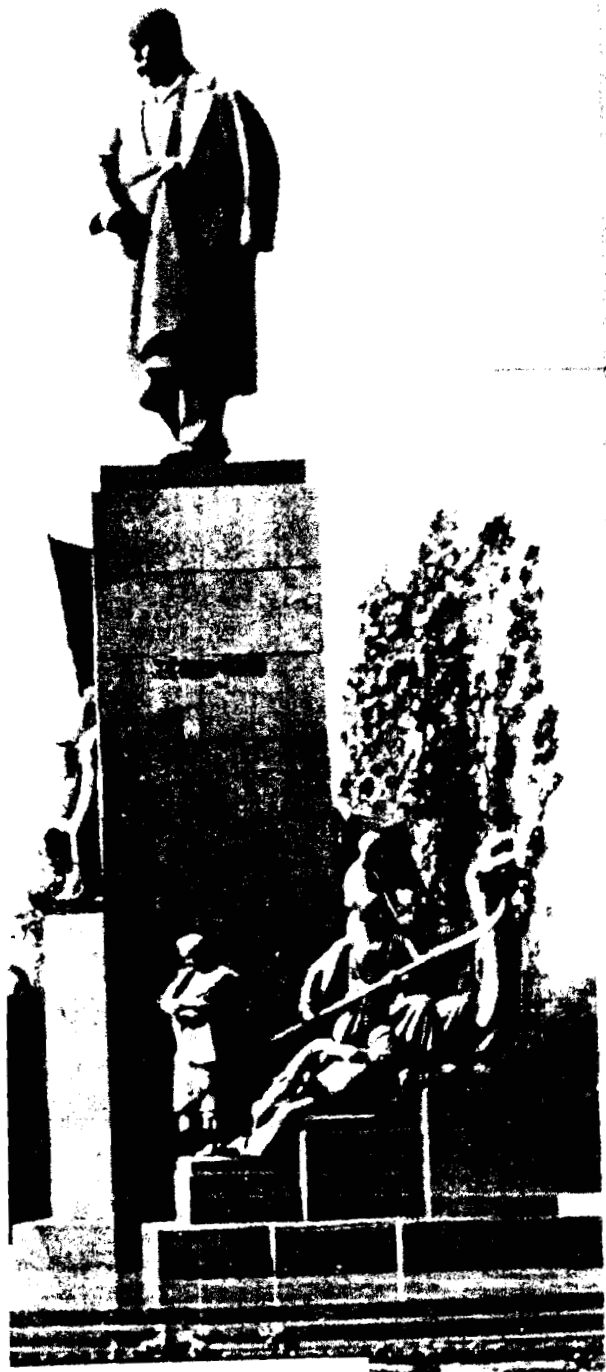
Подвиг
Леонтія
Лукашевського.

Маловідоме оповідання
Юліуса Фучіка

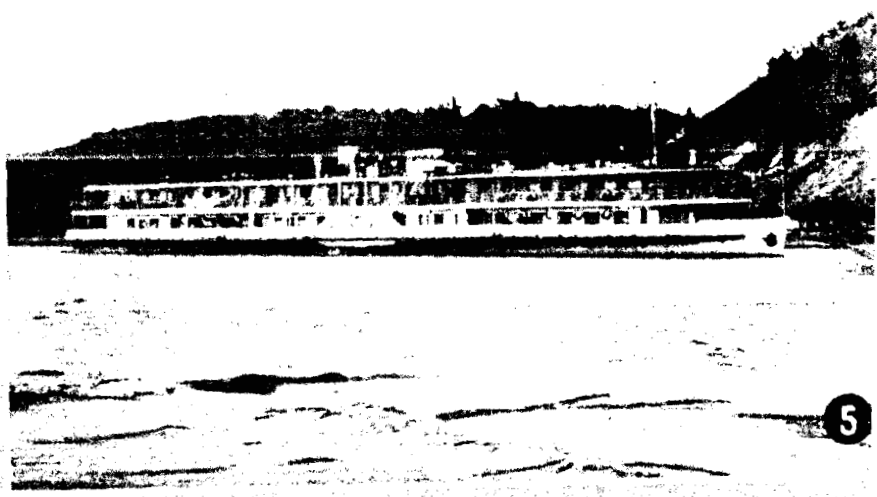
«Африка — це моє серце
це серце всіх чорних людей»

широко відзначається в усіх країнах

ПОКИ СОНЦЕ

ТЕБЕ НЕ

Продетарі всіх країн,
скажіть їм

Закінь
№ 3 (96)
БЕРЕЗЕНЬ
1961

ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІЙ І
ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ ЦЯ ЖАНРУ УКРАЇНИ

- 1 Пам'ятник Т. Г. Шевченку в Харкові.
- 2 В дитячому садку села Моришці.
- 3 Скульптор Т. Петрашевич закінчує нову роботу про великого Кобзаря.
- 4 В залах Київського музею.
- 5 Мозаїка «Тарас Шевченко на Дніпрі».
- 6 Київський університет ім. Т. Г. Шевченка.

Софія ВІНОГРАДСЬКА

СЛАВА

Мал. П.

Оповідання

Синьоокий хлопчик в окулярах жив у Петербурзі, на Знаменській, а його батько, польський революціонер, — в Сибіру, на засланні. Раніше вони жили в старовинному місті Вільно, а коли батька застали, мати поїхала до нього і Веслава залишила в столиці у тітки Юлії, яка дуже нагадувала йому тата: така ж повна, невисока, добра, синьоока.

Тільки тітка Юлія не була революціонеркою. Вона була зубним лікарем. Але, якщо потрібно, тітка ставала раптом рішучою і сміливою, як тато.

Почалась війна з німцями. Вулицями марширували солдати, і Веслав, в солом'яному картузику, коротких штанях, бігав разом з ватагою хлопчиків услід за ними і співав солдатських пісень.

Якось, повернувшись із міста, тітка сказала небожу:

— Веславе, мені треба з тобою поговорити. По серйозній справі.

Вона скинула солом'яний капелюх з великими полями, поправила перед дзеркалом високу зачіску і сіла на диван.

— Сьогодні мені пощастило влаштувати тебе в гімназію. Завтра ти знову почнеш відвідувати заняття. Ось у зв'язку з цією важливою подією нам треба умовитись...

Завжди ласкаві очі тітки Юлії в цю мить стали майже чорними і такими рішучими, ніби вона озброїлась своїми щипцями і збиралась виривати пацієнтові зуба.

Веслав напружено чекав, що буде далі.

— Ти в гімназії не кажи, що тато був заарештований. Ніхто не повинен знати, що він засланий. Це велика таємниця. Якщо ти її видаси, погано доведеться і мені і тобі. А татові ти завдаси великої прикрості, і мамі також. — І вже значно м'якше, на цей раз по-польськи, вона запитала: — Даш слово? Слово гонору?

— Даю, власне! — над крутим хлоп'ячим чолом піднявся шorstкий білявий вихорок, випалений літнім сонцем.

— І ще, Веславе, — уже йдучи промовила тітка, — якщо тебе запитують, скажи, що ти вийшов із Вільно недавно, тому що почалась війна.

З того дня Веслав носив у собі надзвичайну, як він розумів, таємницю.

Якось в прийомну до тітки прийшов пацієнт, він морщився від зубного болю і тримався рукою за щоку. Тітка байдуже пропустила його до кабінету, але того дня вже нікого не приймала. Уранці Веслав виявив, що пацієнт ночував на дивані за шафою.

Після сніданку, коли Веслав укладав підручники в ранець, тітка Юлія сказала:

— Веславе, у нас ніхто не ночував. Взагалі ніхто із сторонніх у нас ніколи не ночує. Так?

І її кругле синє око зробилось раптом гострим і сталевим, як свердло бормашини.

— Власне, — квапливо відповів хлопчик і пішов у гімназію. А його сині очі під окулярами зробились похмурими, як небо над містом, в якому минало таке важке дитинство Веслава.

Інколи хлопчика несподівано посилали на вулицю — постояти хвилин десять біля під'їзду. Коли він повертався, його ні про що не запитували. І він теж нічого не питав.

Так минуло майже три роки.

І раптом все це закінчилось.

Весною скинули царя. Прямими прекрасними вулицями столиці потекли бурхливі людські ріки. Все в імперії зрушилось, як у льододі. Повернувся з Сибіру батько Веслава і з ним мати. Родина з'єдналась.

Найняли квартиру неподалік від і в цю нову квартиру люди приходять, ховаючись. Всі, хто приходив, були. Товаришами тата.

Веслав розпитував про Сибір, речки, бігав на мітинги і співав ма: «Вихри враждебные веют».

Дивуючись зміні, яка відбулась за роки розлуки, батько якось

— Веслав дуже начитаний і розвинутий. Виявився вплив Юлії.

— Ні, Мечиславе, — тітка повою. — Це життя його зробило ти хочеш, замкнуте життя на тирі!

Так ось воно що! У тітки Юлії. Це революціонери приходили дивитись на пацієнтів.

Згадавши про явку, всі відраду дуже веселими: закінчилась, зна, всі ці арешти, заслання, обшукі!

Так почалося друге життя ма слава, сина революціонера. І в у хлопчика з'явилися нові, важкі а потім несподівано і нові таємниці. Уже третього дня після повернення батько сказав:

— Славо, завтра тільки світ і ський і купи у газетчика «Правду» чинає виходити газета нашої пар

Уранці батько ще не прокинувшись вибіг з дому.

— Мені «Правду», — сказав Веслав, потрібна газета «Правда». У газету?

Заплативши п'ятачок, він помітив: — Татусь, пшинес! — по-польсь Веслав, врываючись у квартиру. То єст «Правда». Перши Батько розгорнув газетний ар

Пролетарі всіх країн,
єднайтесь!

Зміни
№ 4 (97)
КВІТЕНЬ
1961

ЛІТЕРАТУРНО-ХОУДОЖНІЙ І
ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМ УКРАЇНИ

В НОМЕРІ:

Нові маяки
засвічує молодь:
Ланкова - кукурудзовод з Тернопільщини комсомолка Марія Дикун змагається з прославленим
Євгенієм Олексійовою Долинюк.

Так народжується
наймолодше

Дім, в якому
завжди весна

ПРО ЩО РОЗПОВІЛИ РЯДКИ З ЛИСТІ

В НОМЕРІ:

БЕЗПРИКЛАДНИЙ ПОДВИГ ЮРІЯ ГАГАРІНА

Батько іде
в ланку дочки

Нова поема
Платона Воронька

Хліб у солдатських руках

М. С. Хрущов і Ю. О. Гагарін на Внуковському аеродромі.

Весь світ в захваті: людина побувала в Космосі і щасливо повернулася на землю. Людина зробила гігантський крок у всесвіт, до міжзоряних таємниць. І ми гордимся безприкладним рейсом навколо нашої планети — і радості нашої немає меж. Гордимся подвигом рідного співвітчизника, який могуття, народження Великим Жовтнем і партією Леніна, відкрив семафор на повітряних трасах до інших, далеких планет. І що б не діялось на світі, скільки б не минуло віків, а людство завжди пам'ятатиме день 12 квітня 1961 року, коли громадянин Союзу Радянських Соціалістичних Республік, вихованець Ленінського комсомолу, член Комуністичної партії Юрій Олексійович Гагарін став першим космонавтом.

Вдячні нащадки з благоговінням читатимуть на скрижалях історії слова цієї наймужнішої людини, звернені до Микити Сергійовича Хрущова того дня, коли столиця нашої Батьківщини Москва вшанувала першого в світі льотчика-космонавта:

«Товаришу Перший секретар Центрального Комітету Комуністичної партії Радянського Союзу, Голова Ради Міністрів Союзу РСР!

Радий доповісти Вам, що завдання Центрального Комітету Комуністичної партії і Радянського уряду виконано.

Перший в історії людства політ на радянському космічному кораблі «Восток» 12 квітня успішно здійснено.

Всі прилади і устаткування корабля чітко і бездоганно.

Почуваю себе чудово.

Готовий виконати нове будь-яке завдання партії і уряду. Майор Гагарін».

Подвиг радянського льотчика-космонавта наших вчених, інженерів, робітників і селянства, це подвиг всього радянського народу в ім'я прогресу і миру на землі.

За беззавітне служіння народові, великому комунізму, справі прогресу всього людства, Президент Верховної Ради СРСР Ю. О. Гагарін удостоєний звання Героя Радянського Союзу, ордену Леніна і медалі «Золота знамення першого в світі космічного людини на кораблі-супутнику встановлені в Україні звання «Льотчик-космонавт СРСР» високого звання першим удостоєний Ю. О. Гагарін. В Москві буде встановлено бронзовий бюст космонавта.

Своїм триумфальним польотом Юрій Гагарін приніс престиж Країни Рад на небувалу високі славу радянському народові, нарешті переміг комунізму. Минуть століття, друзі, свято задритимуть нам, сучасникам цього подвигу, здійсненого на честь XXII з'їзду Комуністичної партії.

Будьмо ж у всьому гідними сподвижників Юрія Гагаріна, новими трудовими подвигами будемо доводити, що ми гідні його імені.

Зміна

№ 6 (99)

ЧЕРВЕНЬ

1961

ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІЙ І
ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМ УКРАЇНИ

В НОМЕРІ:

Розповідає
генерал
О. І. Родімцев

Мрії
ведуть
до щастя

**Трудові
будні
Криворіжжя**

ЯКЩО ХОЧЕШ
БУТИ ЗДОРОВИМ

НАТХНЕННЯ
ПЕРЕМАГАЄ СМЕРТЬ

ДВИГ Гагаріна

ЛУЦЕНКА

Музика К. СКОРОХОДА

З ранок прозорий
на луги і поля,
космічні простори
оджала земля.

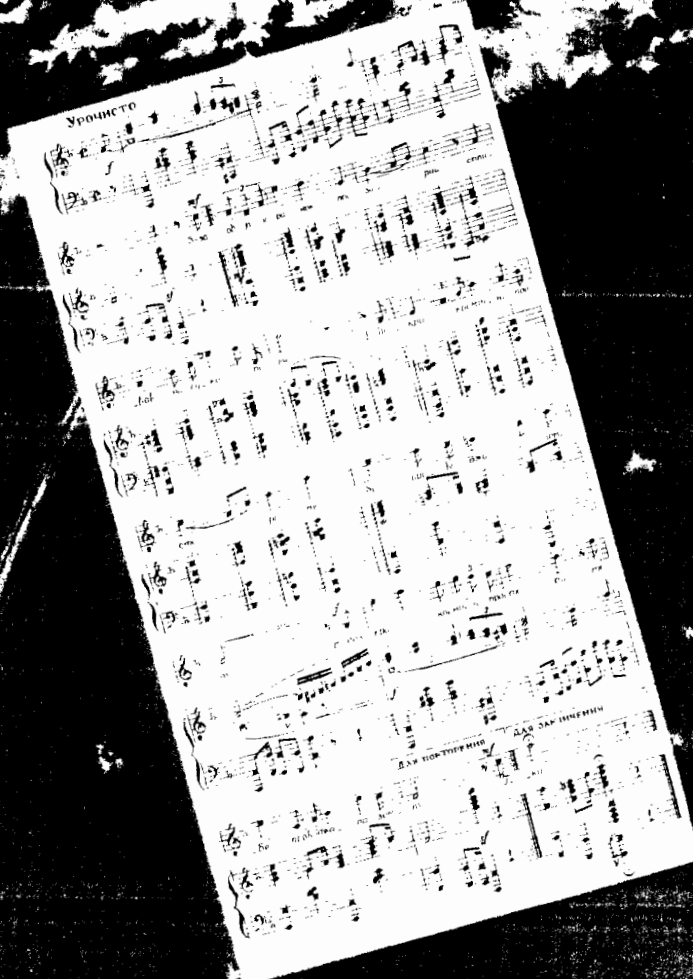
Двічі

Ім ореолі
з захопленні ти.
ки силі і волі
в космічні світи.

Двічі

просинню очі,
смілива хода.
космічної ночі
сь душа молода.

Двічі

Тільки дарунків не приносить людині щедра земля. Але найбільше з багатство — це хліб. І коли навесні заколося буйно ниви — це більшого щастя для хлібороба. Наливаються хліба соками, поють. І виходить потім хлібороб на ниву, зриває стиглий колос, розє його в долонях і каже:

— Пора...
Оживає тоді поле, повниться стрекотом моторів і людськими голосами. І йдуть колони автомашин до елеваторів, везуть добірне зерно.
Буде хлібі! Буде й до хліба!

Пролетарі всіх країн,
єднайтеся!

Зміна
№ 8 (101)
СЕРПЕНЬ
1961

ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІЙ І
ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ ЦК КПСР УКРАЇНИ

„У труді прославимо партію й народ!“ З такими думами йде до наступних XXII з'їзду КПРС і XXII з'їзду КП України молодь нашої республіки.
Приймай, рідна країно, дарунки роботящих рук!

Рядовий великої
партії Леніна

Нове біля старовинного
українського села Вишгород

Зустрічі за
морями-океанами

В НОМЕРІ:

Людина знайшла скарб. Де? Який? Про це розповідає письменник Михайло Чабанівський

Москва, Красна площа, 9 серпня 1961 року. На трибуні мавзолею: товариші Г. С. ТИТОВ, М. С. ХРУЩОВ, Ю. О. ГАГАРІН

*Пролетарі всіх країн,
єднайтеся!*

Зміна
№ 9 (102)
ВЕРЕСЕНЬ
1961

ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІЙ І
ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ ЦК КПУ УКРАЇНИ

Володимир СОСЮРА

Ми позивні почули знов

Ми позивні почули знов,
і пісня щастя з серця лине...
Вже не Гагарін, а Титов
в безодні простори полинув.

Летить ракета круг Землі,
і в льоті їй нема упину.
Новий герой в космічній млі
Радянську славить Батьківщину.

Так наша воля огнекрила
летить вперед в потоці літ...
О ні, нема такої сили,
щоб зупинити цей політ!

В нашій пам'яті ще свіжі спогади про той знаменний день 12 квітня, коли радянський космонавт Юрій Гагарін здійснив перший політ навколо Землі на космічному кораблі «Восток».

Минуло всього лише 116 днів, і людство знову звело свої погляди до радянської людини, комуніста Германа Степановича Титова, що полинув у Всесвіт на кораблі «Восток-2».

Цілу добу стежило людство за цим нечуваним досі польотом. І ось триумфальний результат: здійснивши навколо Землі 17 обертів, майор Герман Титов благополучно приземлився в заданому районі Радянського Союзу.

Микита Сергійович Хрущов писав у своєму привітанні Герману Степановичу: «Весь радянський народ, все прогресивне людство пам'ятатимуть у віках Ваш подвиг, як приклад мужності і відваги, в ім'я служіння людству. Ваш героїчний подвиг ще раз показав, на що здатна радянська людина, вихована комуністичною партією».

Політ Германа Титова — це перемога нашого народу, всього прогресивного людства, це символ творчих сил комунізму.

«Все нові
дянські люд
даних марш
тять у кос
вивчати й
вати й да
природи і с
службу лю
бробутові,
мирові».

М.

Данило БАКУМЕН

У зені

Голубіє небо, голубіє,
Сонце піднімається в
У людей землі моєї
Більшовицький лєнінс

Я щомить, мов серця
Ритм його у праці, у
І тому від серця пр
Сторінки Програми

У моїх людей розма
Недарма такий висо
У моєї Батьківщини
Весь народ піднявся

Ось і настав жовтень 1961...

Настав час роботи XXII з'їзду Комуністичної партії Радянського Союзу — однієї з найвидатніших і найвеличніших подій в історії людства.

Якщо вдуматись в те, чим визначалось могутнє биття пульсу нашої країни за останні кілька місяців, то відповідь може бути лише одна: прагненням мільйонів радянських людей, всієї нашої прекрасної молоді великими і славними ділами зустріти з'їзд рідної партії. Щоб в цьому перекоонатись, досить прислухатись до невимовного трудового гомону, що лине над неосяжними просторами Вітчизни. Клекіт вогнених рік стали зливатися в пісню турбін, електростанцій і степові мелодії комбайнів, що збирають чудо-врожай. В передз'їздовські дні ще з більшою силою розгорілось полум'я животворного соціалістичного змагання.

Трудові перемоги, глибока і активне обговорення матеріалів до з'їзду краще всяких слів говорять про те, якою величезною любов'ю користується партія серед широких кіл трудящих. Любові цій немає меж. Бо партія втілила в собі все найкраще і найбагаторідніше, що є в народі: його ясний розум, непохитну волю, безприкладну працьовитість, невичерпну творчу енергію. В передз'їздовські дні народ ще тісніше згуртувався навколо своєї партії, її Ленінського Центрального Комітету на чолі з Микитієм Сергійовичем Хрущовим.

З'їзд партії! Це завжди для нас визначна подія, велике свято. Після кожного з'їзду починається новий етап в житті народу, країни. Але XXII з'їзд — незвичайний, особливий. Він затвердив нову Програму КПРС, яку народ назвав Комуністичним Маніфестом XX століття. Цей з'їзд введе нашу країну на найвищу орбіту матеріально-технічного і культурного розвитку. В цьому відношенні за два десятиріччя ми зробимо справді космічний стрибок. Старт цього стрибка був даний майже сорок чотири роки тому. Про нього споминули світові постріли «Аврор». Тоді ми взяли розгін. Розгін цей був вірний і нестримний. А сьогодні ми піднялись на таку висоту економічного і культурного розвитку, що вже відчутно бачимо комуністичні обрії: вони, як сонцевий краєвид, розкрились перед сучасним поколінням.

Те, про що мріяли найкращі сини людства, за що десятиріччями боролась Ленінська партія комуністів, про що ми читали в працях класиків марксизму-ленізму, втілено в простих, наукових словах нової Програми, партії, яка є науково обґрунтованим конкретним планом побудови комунізму.

Грандіозна за своїми масштабами, глибока за своїми задумами, гуманна за своїм поглядом на життя програма — нова Програма схвальною всьєю людство. Але особливо до серця припали кожна думка, кожне рішення і кожне її слово радянському народові — першовідкривачеві комуністичної ери. Люди старшого покоління бачать в ній втілення своєї боротьби і праці. А для нашої молоді — це і окрилена мрія, і запалююча перспектива, і безмежне поле діяльності, і школа життя — життя творчого, красивого, щасливого, якого ще не знало жодне покоління.

Нам будувати і жити при комунізмі! Невичерпне джерело думок і почуттів закладено в цих словах.

А що таке комунізм? Відповідь на це дає проект Програми КПРС.

«Комунізм — це безкласовий суспільний лад з єдиною загальнонародною власністю на засоби виробництва, цілковитою соціальною рівністю всіх членів суспільства, де разом з всебічним розвитком людей виростуть і продуктивні сили на основі науки і техніки, що постійно розвиваються, всі джерела суспільного багатства поллються повним потоком і здійсниться великий принцип «від кожного — по здібностях, кожному — по потребах». Комунізм — це високоорганізоване суспільство вільних і свідомих трудівників, в якому утвердиться

громадське самоврядування, праця го суспільства стане для всіх первинною потребою, усвідомленою ністю, здібності кожного будуть зважатись з найбільшою користю для

Читаєш ці натхненні рядки — і з хвилиною маєш про те, що історія ще ніколи не великої і прекрасної любові до людей робить партія, — все для людини.

Мир, Праця, Свобода, Рівність, Щастя!

Ці слова написані з великих літер. І чого не може жити вільна людина. Партія безпечити міцний Мир на землі, створити творчої Праці, гарантувати Свободу зробити всіх Щасливими. Це історична місія «Партія виходить з марксистсько-ленінського положення: народ — творець історії, побудови — справа рук народу, його енергії зуму. Перемога комунізму залежить від комунізму будуватись для людей».

Комунізм будуватись для людей, для ровеснику. То ж не шкодуй ні сил, ні вміння, ні часу. Кожна надпланова тонна нафти або кіловат електроенергії, додаток нер, зерно, нова машина і верстат, збільшення кисть, більша досконалий технологічний все це для комунізму.

Працею і творчостю, наш ровеснику, так, завжди супроводжувала повнота радості, і щастя. Забувай свої знання, вичайні досвід покоління, оволодівай найновішими досягненнями науки і техніки, свідомо дотримуйся кодексів будівника комунізму. А винагорода за твоє старання буде світло суспільства, в якому ти житимеш.

Для того, щоб будувати комунізм, для нього звершень потрібен мир. Величчю план стали справою всього нашого життя. І так кожна людина в хвилину небезпеки готова до свого життя, всі ми готові захищати свій мир, свої завоювання, своє майбутнє. Останніх країн, розкриваючи своє реакційне обличчя, почали погрожувати нам війною. пропозиції Радянського уряду вони відгукують озброєнь, провокаціями в Західній лінії, роздуванням воєнної істерії. Особливо ніло поводять себе західно-німецькі реакційно-американський імперіалізм — цей міжнародний, дарм. З метою захисту інтересів нашої всього соціалістичного табору Радянський шений буд вжити відповідних заходів. Юнаки Радянської України, які є радянський род, одностайно схвалюють рішення сесії про відстрічку демобілізації з нашої армії вояків, що відслужили свій строк, і новлення випробувань ядерної зброї. Ці змушені. Але вони необхідні, щоб приборкати маніяків.

Нам не вперше бити ворогів. Юнаки вуюки Ілліча, виховані на славіх бойових громадянської та Великої Вітчизняної воєн потреби вони готові взяти в свої руки зброю того, щоб нездоланною стіною стати на шляху асоціальних кровопролиттів, і щоб завжди знищити джерело воєн і людських страждань — імперіалізм. Така наша одностайна воля. XXII з'їзд КПРС прийме історичні постанови Москви пролунають величчя слова:

— Партія урочисто проголошує: не покоління радянських людей при комунізмі!

Полум'яно відгукнуться ці слова в серцях мільйонів людей. Відгукнуться і в серці твоєму, наш ровеснику, юначе! І у відповідь ми всі скажемо:

— Молодь Радянської України тісніше згуртує свої ряди під прапором Ленінського прапора! В нас є найкращого, ми віддамо все на будову комунізму! Ми завжди з тобою!

Пролетарі всіх країн,
з'єднайтесь!

Зміни
№ 10 (103)
ЖОВТЕНЬ
1961

ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНИЙ І
ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ ЦК КСМУ УКРАЇНИ

XXII
З'їзд
КПРС

XXII з'їзд КПРС.

На трибуні
Перший Секретар
ЦК КПРС М. С. ХРУЩОВ.

*Пролетарі всіх країн,
єднайтеся!*

Змін
№ 11 (104)
ЛИСТОПАД
1961

ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІЙ І
ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ ЦК ВКСМ УКРАЇНИ

—31 жовтня 1961 року в Москві, в Кремлів-
у Палаці з'їздів, проходив XXII з'їзд Кому-
ної партії Радянського Союзу.

зд обговорив і прийняв Звіт Центрального
ету КПРС, Програму КПРС і Статут КПРС,
див Звіт Центральної Ревізійної Комісії, обрав
і органи партії.

енум Центрального Комітету КПРС обрав
дію ЦК, Секретаріат ЦК. Першим Секрета-
Центрального Комітету КПРС Пленум обрав
о лєнінця, невтомного борця за справу миру
нізму Микиту Сергійовича Хрущова.

й живе Комуністична партія Радянського
у!

й живе комунізм!

Скульптор Григорій Миколайович Пост
(студія військових художників імені М. В. Гр
ва), який створив відомі скульптури «До зір
«Ера космосу», закінчив нову композицію
«В космосі». Свою роботу Г. Постніков при
тис XXII з'їзду КПРС. На знімку: скульпт
композиція «В космосі».

Пролетарі всіх країн,
єднайтеся!

Земля
№ 12 (105)
ГРУДЕНЬ
1961

ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІЙ І
ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМ УКРАЇНИ

Перший секретар ЦК КПРС, голова Ради Міністрів СРСР товариш М. С. Хрущов виступає з промовою на нараді працівників сільськогосподарства України.

Фото В. СИЧОВА і К. ШАМШИНА. (Фотохроніка)

21 і 22 грудня 1961 року в Києві проходила нарада працівників сільського господарства Української РСР. Два дні посланці великої армії хліборобів і тваринників республіки радились, як краще годувати в четвертому році семирічки, нам конкретні шляхи боротьби трудящих України здійснення накреслень XXII з'їзду КПРС по підвищенню виробництва продуктів сільського господарства, по створенню в країні матеріального достатку.

Знаменною і плодотворною була ця нарада. В роботі взяв участь Перший секретар ЦК КПУ Голова Ради Міністрів Союзу РСР Микита Сєвуч Хрущов.

*Пролетарі всіх країн,
єднайтеся!*

Зміни
№ 1 (106)
СІЧЕНЬ
1962

ЛІТЕРАТУРНО-ХОУДОЖНІЙ І
ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ КИЇВСЬКОЇ УКРАЇНИ

Пролетарі всіх країн,
єднуйтеся!

Зміст

№ 2 (197)

ЛЮТИЙ

1962

ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІЙ І
ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМ УКРАЇНИ

БЮЛЕТЕНЬ

18
БЕРЕЗІ
1962

БЮЛЕТЕНЬ

БЮЛЕТЕНЬ

БЮ

БЮЛЕТ

*Пролетарі всіх країн,
єднайтеся!*

№ 3 (108)
БЕРЕЗЕНЬ
1962

ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІЙ І
ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМ УКРАЇНИ

РАПОРТ ЮНИХ

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Зміни

№ 4 (109)

КВІТЕНЬ

1962

ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІЙ І
ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМ УКРАЇНИ

◎ З 22 по 24 березня в Сесійному залі Верховної Ради УРСР проходив XIX з'їзд комсомолу України.

◎ 45 тисяч молодих посланців усіх областей республіки за чотири роки звели 56 ударних комсомольських об'єктів, більшість з них — достроково.

◎ За участю молоді України за звітний період впроваджено 2200 конвейєрних, механізованих поточних, напівавтоматичних і автоматичних ліній, освоєно випуск 720 нових машин, механізмів і приладів, модернізовано 30 тисяч одиниць різного обладнання.

◎ Кожний третій молодий робітник Харківської області виконує змінне завдання за шість годин.

◎ 450 тисяч юнаків і дівчат — на фермах, це третина всіх тваринників республіки.

◎ 300 мільйонів пудів добірного зерна кукурудзи зібрано торік на «комсомольських» гектарах. Одержати в цьому році не менше 50 центнерів зерна кукурудзи на кожному із півтора мільйона гектарів — таке зобов'язання юних.

◎ Під прапор розвідників майбутнього — бригад і ударників комуністичної праці стали понад два мільйони 600 тисяч молоді.

◎ За період після XVIII з'їзду комсомолу України до лав ВЛКСМ прийнято 1815690 юнаків і дівчат.

◎ Молодіжні колективи заводу «Запоріжсталь», як доповів з'їздові сталевар Леонід Перекрест, вирішили дати в цьому році 18600 тонн надпланової сталі для потреб сільського господарства. Це один з численних прикладів того, якими конкретними ділами відповідає юнь на рішення березневого Пленуму ЦК КПРС.

◎ Зараз на Україні діють майже 27 тисяч народних дружин, у яких беруть участь близько 800 тисяч комсомольців і молоді.

◎ За чотири роки у видавництві ЦК ЛКСМУ «Молодь» вийшло 660 назв книжок загальним тиражем 20 мільйонів примірників.

◎ З великим піднесенням з'їзд прийняв вітальні листи Центральному Комітету КПРС і Центральному Комітету КП України.

◎ На першому пленумі новообраного ЦК ЛКСМУ першим секретарем ЦК ЛКСМУ обрано тов. Єльченка Ю. Н., секретарями ЦК ЛКСМУ обрані тт. Кулик В. В., Скиба І. І., Торсуєв Ю. В., Чмихало Є. І., Шевченко В. С.

Володимир СОСЮРА

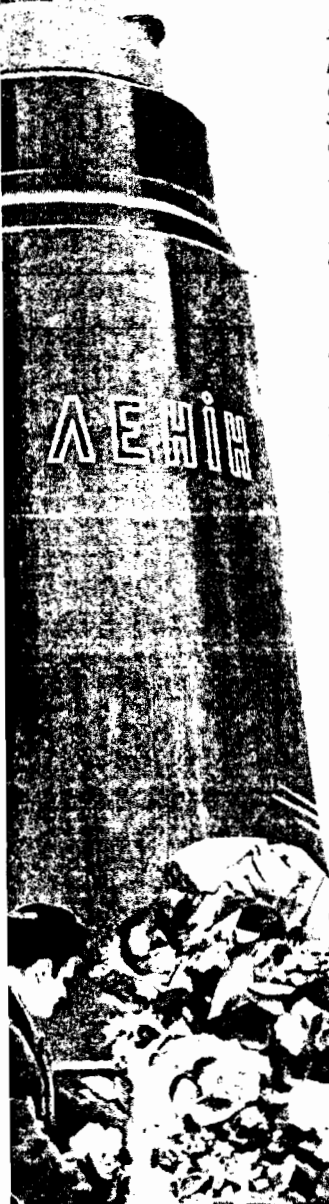
*Вулиця
ЛЕНІНА*

По вулиці Леніна люди ідуть.
Так само ішли вони в роки далекі.
Та от налетіли страшні небезпеки,
І смерть перетнула їм путь.

І довго простори терзали гармати,
І падали бомби в зелені сади,
І сонце крізь хмари, неначе крізь грати,
Дивилось, повите диханням біди.

Ми смерть побороли, і грози залізні
Ущухли, опала кривава їх муть.
І знов усміхається сонце Вітчизні,
По вулиці Леніна люди ідуть.

Делегати XIX з'їзду ЛКСМУ покладають вінок біля
пам'ятника В. І. Леніну.

Зміни

№ 5 (110)
ТРАВЕНЬ
1962

ЛІТЕРАТУРНО - ХУДОЖНІЙ І
ГРОМАДСЬКО - ПОЛІТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМ УКРАЇНИ

У НОМЕРІ:

**ВЕСНЯНІ ТУРБОТИ
ЮНИХ ХЛІБОРОБІВ**

А. ШЕВЧЕНКО:
— НАУКА ЧИ ШКОЛЯРСТВО?

ГЕРОЇЗМ І ХВАСТОЩІ
НЕСУМІСНІ.

ВОРОТАР О. МАКАРОВ:

**„По секрету —
про секреті“**

**ВСЮДИСУЩА
РАДІОЕЛЕКТРОНІКА**

Підводний човен завмер на величезній глибині... Проте, як моряки-чорноморці врятували приречених на загибель підводників, ви дізнаєтеся з документальної...

СВІТОЧ ДЛЯ ВСІХ

Минуло 50 років з дня виходу в світ першого номера газети «Правда», історія якої нерозривно пов'язана з героїчною історією Комуністичної партії Радянського Союзу, з історією всієї нашої країни.

Кажучи про значення газети, В. І. Ленін писав, що створення «Правди» залишається видатним доказом свідомості, енергії і згуртованості російських робітників... Нам потрібна не будь-яка партійна робітничка газета, підкреслював Володимир Ілліч, а саме газета передової робітничої демократії, нам потрібна газета не тільки для того, щоб допомагати нашій робітничій боротьбі, але й для того, щоб дати взірці і світочі для всього народу.

Всі свої 50 літ «Правда» була з народом і для народу. З нагоди славного ювілею у нашому журналі виступає один з найстаріших співробітників «Правди», журналіст і письменник Я. І. Макаренко.

Моя робота в редакції «Правди» почалася давно. Як кореспондентів газети, довелося багато походити й поїздити по світу, зустрічатися з різними людьми, бути свідком і учасником визначних історичних подій.

Те, що я пропоную тут читачам, не стаття і не розповідь, це просто деякі епізоди, взяті із записної книжки.

ЯКЩО ЖИВИЙ, ХАЙ НАПИШЕ...

В одну з непроглядних ночей 1943 року на стрімкому березі Криму висадився разом з моряками і піхотинцями Сергій Борзенко, до війни — харківський журналіст і письменник. Десантники спочатку зачепилися за вузьку смугу берега, а потім розгорнули боротьбу за Камиш-Бурун. Фашисти чинили шалений опір. Сергій Борзенко прийшов на КП полку, щоб відправити при нагоді на Таманський півострів чергову кореспонденцію в газету. Обстановка різко погіршилась, комісар полку майор Мовшович сказав кореспондентів:

— Ідіть на правий фланг і відповідайте за нього нарівні з командиром батальйону. Багато днів і ночей, не затухаючи ні на хви-

лідаючи в них про безприкладну мужність і героїзм десантників.

Солдати, прочитавши в газеті про бойові дії своїх сусідів, писали:

«Із сьогоднішньої газети ми довідалися, в десанті перебуває кореспондент. Він, як ми, вчора був на правому фланзі і описав, які там точилися. Але ж ми, на лівому фланзі, теж воювали. Наші бійці дуже просять: я тов. Борзенко ще живий, хай приїде до нас і опише наші бойові дії».

17 днів провів Борзенко разом з моряками в боях за Камиш-Бурун. За участь у десантній операції в Криму і за виявлений при цьому героїзм йому, першому із журналістів, присвоєно високе звання Героя Радянського Союзу.

Невдовзі Сергій Борзенко став військовим кореспондентом «Правди».

СИЛА ПЕРЕКОНАННЯ

У бою під Києвом Ротач був тяжко поранений. Його захопили в полон. Комуніст, який сількор, бойовий журналіст, кореспондент «Правди» на Україні, він розумів, що його катуватимуть. І, вибравши зручний момент, утік з полону.

Діставшись до рідного села на Сум-

КОМУНІЗМ

З щоденника секретаря позаштатного міськкому ЛКСМУ

Вівіска на невеличкому чепурному будиночку в центрі Молочанська зацікавить кожного. Справді, що це — «Міськком ЛКСМУ працює щоденно з 18 до 21 години»?

Не дивуйтесь, все правильно. Міськком — позаштатний, і приходять сюди комсомольські активісти після роботи, прямо з цехів і полів, пропахлі димом та степовими вітрами. Чепурний будиночок враз оживає, сповнюється веселим гомоном.

Вечоріє, ясными мерехтливими зорями всвіається небо. Однак ще довго-довго сяють, як оті зірочки у височині, вікна міськкому комсомолу і кличуть до себе.

Кличуть щовечора ось уже три роки підряд. А починалося так...

День перший

Сьогодні мав розмову з Володимиром Заволоком, секретарем райкому. Зайшов він до нас у майстерні РТС, підсів до мене. Давай, каже, побалакаємо. Тільки — відверто. Ну, що ж, відверто — це добре. Сказав йому все, що думав. З роботою гаразд, а за діла комсомольські серце болить. Не так вони йдуть, як хочеться. Скільки в місті комсомольських організацій, а живемо ми, ніби якісь одноосібники. Одне слово, як у тій байці Крилова — тягнемо, хто куди. Бо немає в нас центру, який би об'єднував усі комсомольські сили міста. Райком комсомолу далеченько — у Великому Токмаці. Щоправда, райкомівці частенько бувають, та толку від таких коротких відвідин мало. Прийдуть, подивляться, того по плечу поплешуть, мовляв, молодець, іншому влаштують «рознос» — і будьте здорові!... «Так що ж ви, товаришу Васюшкін, пропонуєте?» — голос у секретаря відразу змінився (не сподобалося!). На мою думку, кажу, треба створити якийсь штаб, котрий координував би роботу всіх комсомольських організацій міста. Але як його назвати — ще не придумав... Ну що ж, подумаємо всі разом, відповім.

День другий

Цей день відкрив нову сторінку в житті молоді Молочанська. На зборах представників комсомольських організацій міста та приміських колгоспів імені Котовського і «Мир» обрали відкритим голосуванням членів позаштатного міськкому. Увійшло до його складу 27 чоловік: наші кращі комсомольці, активісти. Проведено перший пленум першого позаштатного міськкому комсомолу на Україні. Обрано бюро з 9 чоловік. Мене (і не думав, і не гадав) обрали першим секретарем. Перший секретар... Звучить? Звучить! Але, скажу шире, почуваю себе в заячій шкурі. Та й підстави є для побоювання: працюю в РТС до 17 години, ніяких скидок мені не буде — і сам цього не хочу. Коли ж тоді комсомольською роботою займатися, та ще й у такому масштабі?

День третій

Може, це буде гучно сказано, але мені хочеться порівняти наш міськком з загonom першопрохідників. Як і вони, ми йдемо невторованою дорогою, на кожному кроці стикаючись з невідомим, незвіданим. Та заради хорошої справи — щоб вирвало в місті неспокійне комсомольське життя — варто ні на мить не припиняти пошуки.

Вчорашнє засідання бюро було бурхливим. Довго сперечалися, поки, нарешті, не прийшли до спільної думки. А вона така — більшість членів бюро вико-

нуватиме роль інструкторів. Постійно одержав кожен член міськкому.

А як же з часом? Будемо займатися справами після трудового дня. Все ні говорили вже й вивіску для міськкому, вистачає «дрібнички» — приміщення...

День четвертий

Тепер — живемо! Після тривалого і ту голови міськради піднесли нам в числі ч. звичайно) новорічний дарунок кімнати для міськкому.

Наш міськком існує порівняно недавнім про себе знати. Веселіше пішли справи ських організацій, пошавилась виховна ганизували три недільники. Проведені рейди по фермах приміських колгоспів в якому стані кімнати відпочинку тут поставлена виховна робота з мо-лося, що на одній із ферм колгоспу «А воного кутка. Учасники рейду Люба Панага, Віктор та Валентина Кружи до голови правління, висловили від і претензії, запропонували свої послуги ферму через тиждень — все в порядку.

День п'ятий

Тільки-но випав щедрий теплий до-житку будуправління № 4 Бердянського тресту утворилося справжнє існу-наючи його подвір'ям, міськкомівці п-цакї звуки, що линули з розчиненого ві-— Цікаво, цікаво, — похитав голов-совський — що ж, зайдемо?..

Переступивши поріг, друзі побачили побачили нічого: густий цигарковий кімнату, і лише там, біля столу, за бовваніли зігнуті спини. Двоє виконув-ні фігури якогось танцю. Чулося ляс-— О, до нас гості. Мерсі... — відірва-ли довгов'язий юнак і втупив очі в н-Чим можемо... пардон, служити?

Олександр мовчки розглядав кімнат-так застелені, на них пошарпані книг-лога густо всіяна недокурками. Брудн-«Тьху ти!» — чортихнувся про себе. Розпинаємось: виховну роботу підняли кроки від міськкому, живуть хлопці т-Михайло Полулях, колишній моря-«Цих би хлопчиків хоч на день у кол-кий. Там би швидко навчили, як поря-

Першою не витримала Люба Нарбут-— І не соромно вам, хлопці? Ех, ви вас комсомольці?

— Ми що? Ми нічого, — винувато в-один з мешканців, худорлявий, у чор-рочці. — А до чого тут — комсомоль-видно, що слова дівчини зачепили йо-

З розмови виявилось: більшість ю-цюють у будівельному управлінні і ме-тожитку, члени ВЛКСМ, але комсом-нізації у них немає. Хлопці нудьгу-жаються як хто може...

Наступного ж дня Олександр зв'яз-рем райкому, розповів про свій на-будівельному управлінні № 4 комсо-нізації на правах цехової. Той підтр-для Михайла Полуляха і його друзів-вже вони попоходили в гуртожиток, ної теплоти й енергії віддали своїм і

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Зміна
№ 6 (111)
ЧЕРВЕНЬ
1962

ЛІТЕРАТУРНО - ХУДОЖНІЙ І
ГРОМАДСЬКО - ПОЛІТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМ УКРАЇНИ

ЧАС

Нікопольський південнотрубний — одне з найбільших підприємств в гігантському сузір'ї заводів металургійного Півдня України. Біля прохідної, серед зелені і квітів, напис: ми боре́мося за перемогу комуністичної праці...

КОВАЛЕВА СЛАВА

Гарячий час, кажуть прокатники, коли в полум'ї м'якшає криця, йде прокат. Момент найвищого напруження енергій, сил, людської мудрості й уміння. В гарячий час ніколи оглядатися на дрібниці, відвертати увагу від головного.

Звісно, той вік ковалів, коли двоє дужих рук змагали твердь, давно минув. І нині, потрапивши вперше на прокатний стан, дивуєшся. Хтось стоїть начебто трохи осторо́нь, хтось когось гукає, а голос той «плавиться» у важкому диханні металу, хтось повертає важелі. Але ж здається, що все це анітрохи не стосується гіганта, який, розмахавшись, кує і кує сталь. І в перші хвилини якось мимоволі спадає на думку, що людині, власне, небагато залишається... Мовляв, де тепер та ковалева слава!

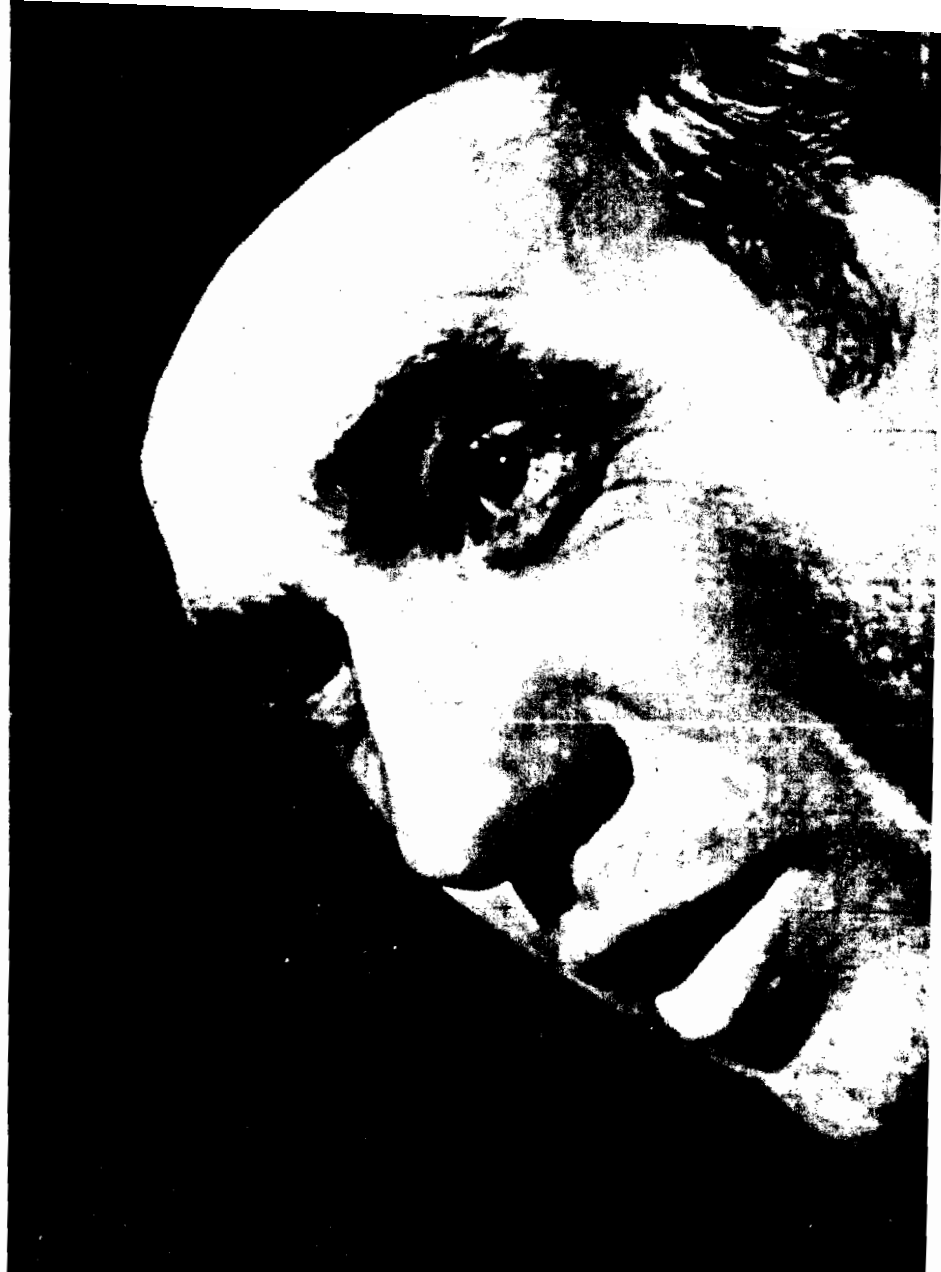
Іван Дорошенко, середній на зріст чоловік, зовсім не схожий на крем'язня-ковалю, хитрувато примруживши свої жваві з смішинками очі, каже:

— Ще здалеку, йдучи до цеху, чую, що діється на моєму стані. Розрізняю, який йде прокат — «легкий» чи «важкий», з яким напруженням діють агрегати. Вловлюю в його громовому диханні найтонші невірні шуми. Значить, машини чогось бракує. Чого? З'ясую на місці...

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Зміна
№ 7 (112)
ЛИПЕНЬ
1962

ЛІТЕРАТУРНО - ХУДОЖНІЙ І
ГРОМАДСЬКО - ПОЛІТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМ УКРАЇНИ

Іван

Ось у чому Іван Дорошенко, та й інші майстри прокату вбачають свою ковалеву славу.

З Віктором Рожком, двадцятирічним юнаком, що прийшов сюди з дипломом, стався такий випадок. Йде прокат. Все в точних режимах. І раптом звідкись гукують:

— Чуєш, Вікторе?!

Рожков пильніше придивляється до приладів: все правильно.

Потім Наум Пастернак — «наш законний майстер», як називають його прокатники, наставляв хлопця:

— Треба, Вікторе, бачити глибше, ніж прилади...

Біля стану пломеніє напис: маяком серед нас є бригада Наума Пастернака. В комуністичному цеху всі працюють добре, але є «щось», чим відрізняється цей молодіжний колектив від інших. А найменша різниця — це ще сотні тонн труб...

Мабуть, в близькому майбутньому саме така, якась на перший погляд невлучима перевага й правитиме за найхарактернішу особливість кращих з кращих.

Джерело цієї переваги — не в одній професійній майстерності...

Ходімо ж на зелені луки, де тихо хлюпочуться хвилі Каховського моря. Погляньте на наскрізь пронизані сонцем води, на ледь по-

мітною синню окреслені далекі треба глибоко відчувати цю красу духовну щедрість, щоб передати найтонші відтінки. Прокатник Петро відступає від мольберта, в просять. Потім нахилиється знову. Він знайшов-таки, «відкрив» око нову красу. Петро відкладає за розрахунки, формули. Е Дніпропетровському металургійні. Можливо, в декого це викли невірні, але мені здається, що сність живопису разом з складною наукою допомагають йому бачити що робиться на стані. Віктор Рс музику. Володимир Кордін будь-легшати» на кілька кілограмів п дальніми спортивними змагання що тут спільного з металургією? віше сказати, що всі трудівники го цеху вчаться — у технікумах, і Звісно, професійне уміння — вел ж чого вартій той коваль, якщо ник у найширшому розумінні ць

КОЛИСЬ І ТЕПЕР

Хто його зараз пригадає, в і саме з їхнього роду поставив т бастому березі Дніпра! В усяко

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Земля

№ 8 (113)
СЕРПЕНЬ
1962

ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІЙ І
ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМ УКРАЇНИ

— Дієчата! Почастуйте водою! — гукає помічник
комбайнера Михайло Куліш.

Надії Степаненко не доводиться нудьгувати на току.

Комбайни ведуть Ми

ВИЙШЛИ КОС

Фото П. Борисова

Ні, що не кажіть, а немає більш чудової пори року ніж оця. Навіть яскраві барви весни, її квітування, рясне, зелене шумовиння поступаються силою перед дозрілою, довершеною красою жнивного дня.

Угомонилися соки, відпалали фарби. Людська праця пишається своїми здобутками. Хиляться до долу важкі колоски, повні сонця земної наснаги. А жайворон у без

К. Ліногравюра О. Фіщенко.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Зміна

№ 9 [114]
ВЕРЕСЕНЬ
1962

ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІЙ І
ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМ УКРАЇНИ

ди, семінари, зведення, звіти — затишні кабінет на першому поверсі привітного світлого будинку. Що ж, і засідання, наради, звіти, кабінет. Без цього не обійдешся. А робоче місце — між людьми. У полі, на фермі, там, де ламають кукурудзу, закладають силос, порують худобу. Де радіють і сумують, де в тривозі стискаються серця, і вогник надії спалахує в очах.

Мистецтво керівництва. Багато говорять і пишуть про нього. А в чім же воно, це таємниче мистецтво? Його не навчишся на курсах і навіть в інституті. Його не позичиш у сусіда. Здобувають його у школі життя, приносять дні, місяці, роки, що залишають іноді глибокі зарубки на серці.

ПРОБНИЙ КАМІНЬ

П'ять років тому почав секретарювати в Острії Сергій Бойправ. Було йому тоді дев'ятнадцять. За плечима — невеличкий досвід роботи в торгівлі: завідував магазином у рідному селі Євмінка. Потім вчився у торговельній школі. Завідував базою райспоживспілки. Навчився берегти державну копійку. Це і секретареві райкому комсомолу потрібно.

А ще було у Сергія багато планів. Молодість завжди щедро будує плани на майбутнє. Не всі реальні, не все вдається здійснити. Але тут уже залежить від сил, умінь і бажання. Сили були, і бажання. А от вміння...

Газик підстрибує на глибокій вибоїні, пробігає ще трохи і в'їжджає в Крехаїв. Колгосп імені Жданова. Саме він тоді, у п'ятдесят сьомому, став пробним каменем сил і вміння молодого секретаря.

Сталось так, що перше відрядження Сергія Бойправа було у колгосп імені Жданова. П'ять років минуло, а в пам'яті з усіма подробицями зберігся той день. Так, ніби це було вчора. І відчуття, з яким вертався із села додому, мабуть, не забудеться ніколи. То не була радість. І то не був смуток. То була тривожна надія. І бажання робити щось — негайно.

Із хлопцями, дівчатами познайомився. Він не міг запам'ятати ні їх обличчя, ні імен. Йому запам'яталося інше — байдужість. Ота байдужість уявлялася страшною хворобою, пошестю, що вразила чи не усю молодь колгоспу. Одним байдуже, що вони в комсомолі. Іншим — що не в комсомолі. І байдуже, що діється у сусідніх селах. Одробив своє — і додому, на город, до господарства. Заробив, одержав гроші, справив обнова. От і все.

Здавалося, крига байдужості назавжди вбила енергію, дух змагання.

Говорив Сергій і з головою правління. Зустріла привітно, та ніби і з докором:

— Не часто бачимо в себе комсомольське начальство, не часто. А потрібні ви нам тут. — Катерина Андріївна Божок посміхнулася одними очима, мудрими, трохи втомленими. Пояснила: — Комсорг у нас справний, Мишко Барабаш, знаєте? Різуватий, але бойовий. Та не вміє ще, не вміє. За все хапається сам, повести за собою не може. Шкодить йому те, що грубуватий. Як ви думаєте?..

«Він не вміє, а я вмію? — промайнула тривожна думка. — Чи підуть за мною?»

Мабуть, відбилися ті сумніви на Сергійовім обличчі, прочитала ту тривогу Катерина Андріївна. Заспокоїла:

— Ну, нічого, треба якось разом. А правління допоможе. Ми ж на комсомол надіємось дуже. За кукурудзу б узялися, за картоплю. А то працюють, де прийдеться. І зробленого

Яке ж діло? — ламав голову Сергій і другого, й третього дня. Розумів — потрібно таке, що примусило б заговорити про крехаївських комсомольців. І не тільки, може, в їхньому селі, а й в сусідніх.

Надумав — як закріплятимуть організації за членами бюро райкому, попросить собі крехаївську. І доб'ється, щоб стала вона найкращою. І нехай усе нове, що піде потім по колгоспах, ніби проходить випробування тут.

Трохи по-дитячому, скажете? Але ж зваж-

те — було тієї пори Сергієві лише дев'ятнадцять. Та й де сказано, що у комсомольській роботі недопустимий експеримент, дослід?

Ну, а з чого усе-таки починали? На якому ділі випробували свої сили крехаївські комсомольці?

Не одну вже дівчину вивела в героїні королева полів. І не один колектив допоміг поставити на ноги. Так було і в колгоспі імені Жданова.

Можна подумати: теж мені новину знайшов Сергій Бойправ. Де тільки не об'єднуються комсомольці в ланки по вирощуванню кукурудзи. А ось на Остерщині про ті ланки тільки з газет знали. До того ж, і потреба була в тому, щоб за кукурудзу взяли крехаївські комсомольці.

То ціла епопея — створення ланки. Скільки було говорено й переговорено про те, для чого вона потрібна. Скільки агітаційного запалу перевели Сергій із Михайлом, поки переконали не лише дівчат, а й їхніх матерів. І Катерина Андріївна, в чім могла, допомагала. Землю виділили під кукурудзу хорошу, добрив дали вдосталь, механізмами забезпечували вчасно.

Пішли на селі розмови про ланку Галини Шуриги. Де ж такі — велика увага дівчатам і від правління, і від району. Часто навідувався до ділянки Сергій. Відчував — то не лише зелені стебла кукурудзи тягнуться вгору, до сонця. То й люди ростуть, тягнуться до нового, народжується й міцніє їхня віра у свої сили. І з радістю помічав: ламається крига байдужості, тане.

Осінь принесла перемогу. Шістдесят три з половиною центнери на гектарі! Найбільше в колгоспі, більше ніж у багатьох артілях району. Дівчата ходили іменниками. Іменником почував себе і Сергій.

Такий був початок. Потім в артілі імені Жданова організували ще одну ланку. А там і по

кі, що обігнали жданівців по врожайні скажімо, ланка Люби Григоренко з селом. Але ж це жданівські кукурудзівці помогли звестися на ноги молодому ву. І євмінським дівчатам, з якими аж років змагаються.

А як же експеримент? Чи вдався вісві Бойправу? Можна сказати — вдався ста комсомольців нині у колгоспі. Де комуністичної праці вирощують кукурудзу очолює Таня Шевченко, другу — Лк русь. І на свинофермі працює бойова мольсько-молодіжна бригада. І біля кс як кажуть, лише сухі факти. За ними л ні долі, одна на одну не схожі. Сергій без кінця розповідати про цих людей: тут усіх. Галя Потапенко, колишня ланк ро буде агрономом: вчиться на третєсі Боярського сільськогосподарського му. Недавно у кандидати партії прийм речі, вчать всі, хто не має середньо У вечірній, заочній школах, в технікул

Таня Шевченко хату будує. Треба дс з матеріалами... Валя Горбач заміж ви шофера Григорія Нагорного. Добре б тись — як вони там живуть?..

День за днем збігають у турботах. артілі звітно-виборні комсомольські Власне, тому й приїхав сьогодні у Крех гій. Хто буде секретарем? Василь Ко фуражир, нинішній заступник секрета може, Михайло Петрусь? Обидва хлоп ші. Але ж комсоргом не кожен хорош пець може бути. Отаким, як Барабаш б кожен. Поїхав Михайло працювати у с не село, десь у Бородяньському райо довго ще пам'ятатимуть його комсом п'ять років секретарював. Скільки разс лено, скільки пережито. Пам'ятатиме ша і Сергій.

ТОВАРИШІ І НЕДРУГИ

М'яка у Сергія вдача, лагідна. Вог смішки часто освітлює обличчя. Мов ча, чернігівська — неспішна, тиха. Та чать його комсомольці. Та бачили й ін хоча б у Лошаковій Гуті, де живуть Ірини Лошак.

Коли вони вперше зустрілися — Се Ірина? І що привернуло увагу в ній — кирпатенькій, непомітній? Може те, ц цею пробиралась наче крадькома. І н тання Сергієві не відповіла. Зиркнула ливо з-під лоба, метнулася вбік.

Немало діл було того дня у секретс згадка про дивну зустріч все спливала вала у пам'яті. Хто вона, та дівчина? Х кав її, що боїться по землі ходити, і вічі глянути? На вигляд її років чотири п'ятнадцять. То, може, школярка?

Вчителі цілим гуртом узялися відг крожж то зустрів Сергій на вулиці. І прізвища, порівнювали вдачі своїх учен не було серед них отакої заляканої, г вої. На кінець розмови надійшов Юрч сіль Якимович, вчитель історії.

— Здається мені, я знаю, про кого рите, — мовив роздумливо. — Білявеньк трохи кирпата. Ірина Лошак. Ми з ком цями нашими вже не один місяць нави ходимо. А користі поки мало від того. я розповім вам її історію?

Історія була сумною. Змалку Ірина е лась від своїх ровесниць. Вони після ц ласливою зграйкою висипали на вули село бігли додому. Вона повільно брє стивши голову. Мовчки, одна. З дівчат дружила. Хіба й можна?

Однокласники її стали піонерами, галстуки маками цвіли на грудях. Ірин ливо озиралася, ще на шкільному д вала галстук між книжками.

Учні співали у хорі, ходили у кіно,

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ЛІТЕРАТУРНО-ХОУДОЖНІЙ І ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМ УКРАЇНИ

У НОМЕРІ:
Дніпро сьогодні і завтра

ЛЮДИ ЛЕНІНСЬКОГО ГАРТУ

НОВЕЛИ
В. Омельченка,
Л. Корнієнко,
М. Гаврилової

ДНІ, ЩО СКОЛИХНУЛИ СВІТ
Факти, хроніка, події 1917 року

Наприкінці 1942 року поблизу Карлових Вар в Чехословаччині сталося загадкове вбивство начальника таємної поліції. Одночасно тут з'являється німецький розвідник Франц Гофман. Ніхто не знає, що насправді це радянський патріот Андрій Бульба. У нього важливе завдання — розшукати єдині на той час карти покладів корисних копалин в районі Карлових Вар. Чи вдалося виконати Андрію завдання?

Відповідь на це запитання дають уривки з нової документальної повісті Ігоря Заседи, які ми почнемо друкувати у наступному номері журналу.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ЗМІНА

№ 11 (116)
ЛИСТОПАД
1962

ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІЙ І
ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМ УКРАЇНИ

ДІЧПО ЮНА

Ізнов земля в осінньому багрянці... Палахотять гаї червеними листям. Засновані сріблястим павутинням, після трудів поля відпочивають, і навіть ріки стихли свій плін.

Земля поволі засина — нової аби набратись зважності й снаги.

І знов іде, іде землею Жовтень.

Це не хлопчина запальний вихрятий і не юнак замріяно-рвучкий. На скронях де-не-де вже сивину турботи й лихоліття засвітили. Але ні горе, ні важка робота його краси згасити не змогли. Така ж впевненість в очах ясних, а міць в руках потроєна роками. І постать по-юначому струнка. Лиш на чолі високому одна гірка і незгладима зморшка рубцем незгойним важко залягла.

Це не хлопчина запальний вихрятий, мужчина це — якраз при повній силі. Йому ж бо нині рівно сорок п'ять.

І от іде він рідною землею. І радісно йому, що навкруги червоні стяги так полум'яніють, що звідусіль до нього линуць вітальні вигуки і здравичі сердечні.

Але ж чому у Жовтня на чолі та зморшка не розгладиться ніяк?

Іде Жовтень від кордону до кордону і землю впізнає й не впізнає.

Примхливих рік нестримну течію надійні греблі владно перетнули. У диких нетрях загули міста, а колії сталеві поспішають крізь хашчі й гори, мов гілці людської волі, помислів людських. Осінній вітер студить гарячі перся огнедишних домен і піснею стозвучкою бринить в риштованнях дзвінких новобудов. Мазком гігантським геніальним на полотні широкім, неозорім розорана чорніє цілина. Куди не глянеш, — крани, крани... Куди не глянеш, буйно розквітає казковим цвітом труд комуністичний. Розвідує майбутнє юнь, і те у праці дійсності стає, що з'їд партійний двадцять другий іменем народу утвердив.

Іде Жовтень від кордону до кордону і землю впізнає й не впізнає.

Здавалося б, — ну, як не розпізнати ці гори й доли, вулиці, майдани, де кожний метр квадратний кров'ю і потом скроплено. Але усе таке ж і не таке. Тому, напевно, що міцно подружилася земля з високим синім небом, в незвідані пославши далі сміливих, дерзновенних посланців. Витками слави рідної землі планету всю вони оперезали, себе й народ уславивши навік. Вони зірок зваблиту таїну упевнено читати почали.

Але ж чому у Жовтня на чолі та зморшка не розгладиться ніяк?

Ось підійшов він до кордону. Зупинився. Підніс над головою руки, у теплім потиску сплітає пальці. Він побратимам шле привіт палкий. Молодші побратими — скільки їх! Усюди звелись вони, за руки взявшись міцно. Ні, непохитне дружнє коло, не розірвать його нікому... Навіть там, в далекім синім морі, що нарекли його географи Карібським, на острові палаючому твердо зіп'явся на ноги дужий молодик — із побратимів наймолодший. О, як він очі муляє сусідці, о, як вона, сварлива, розійшлася, немов перекупка базарна, та дарма!

Але ж чому у Жовтня на чолі та зморшка розгладиться ніяк?..

Чи може все-таки печаль бере, що в колі і ньому найстарший, що швидко так літа ми у вихорі атак, в кипінні буднів? Ні! Жовтень старіє все, та вічно молода, та вічно юна Революція!

Її фронти безкровні пролягли через майдан будов ударних, через плантації гіркої кукури, через цехи, лабораторії і ферми, аудиторії, бінети, через людські серця і душі пролягли.

Вона — нев'януча — щоденно підніма на боротьбу мільйони і мільйони. На боротьбу за т і кілометри, на боротьбу за швидкість і за я на боротьбу за правду і красу.

Вона — невтомна — трудиться. Дорогу у прі незайманім торує. І не завжди дається ретат так швидко, як хотілося б того. Історія не дала їй вічних гарантій від невдач і помилок. завжди попереду зоріє мета ясна, накреслена кою безсмертного навіки Ілліча.

Вона — заклічна — віз не потребує. І армзайтна щороку і щодня, і щогодини новиминється бійцями. За поколінням покоління на нисть присягає їй.

Усе те добре знає Жовтень.

Але ж чому у Жовтня на чолі та зморшка розгладиться ніяк?..

Стоїть. Вслухається, вдивляється у далеч. Вічить — ген крайнеба хмари мінливі закривгоризонт. Там кожна п'ядь і суші, і води іжачся багнетами. Ескадри прозору воду каламу під танками здригається земля, тріщить ефір закликів бездумних...

Війни столапа жадібна потвора знов клацає бами ненаситно — неначе й не вона недавно сім порубана на смітнику конала. Неначе й не лась рікою кров...

Хмурніє Жовтень, глибошо стає та зморшка високому чолі. І хочеться йому гукнути так, всі нараз почули, гукнути:

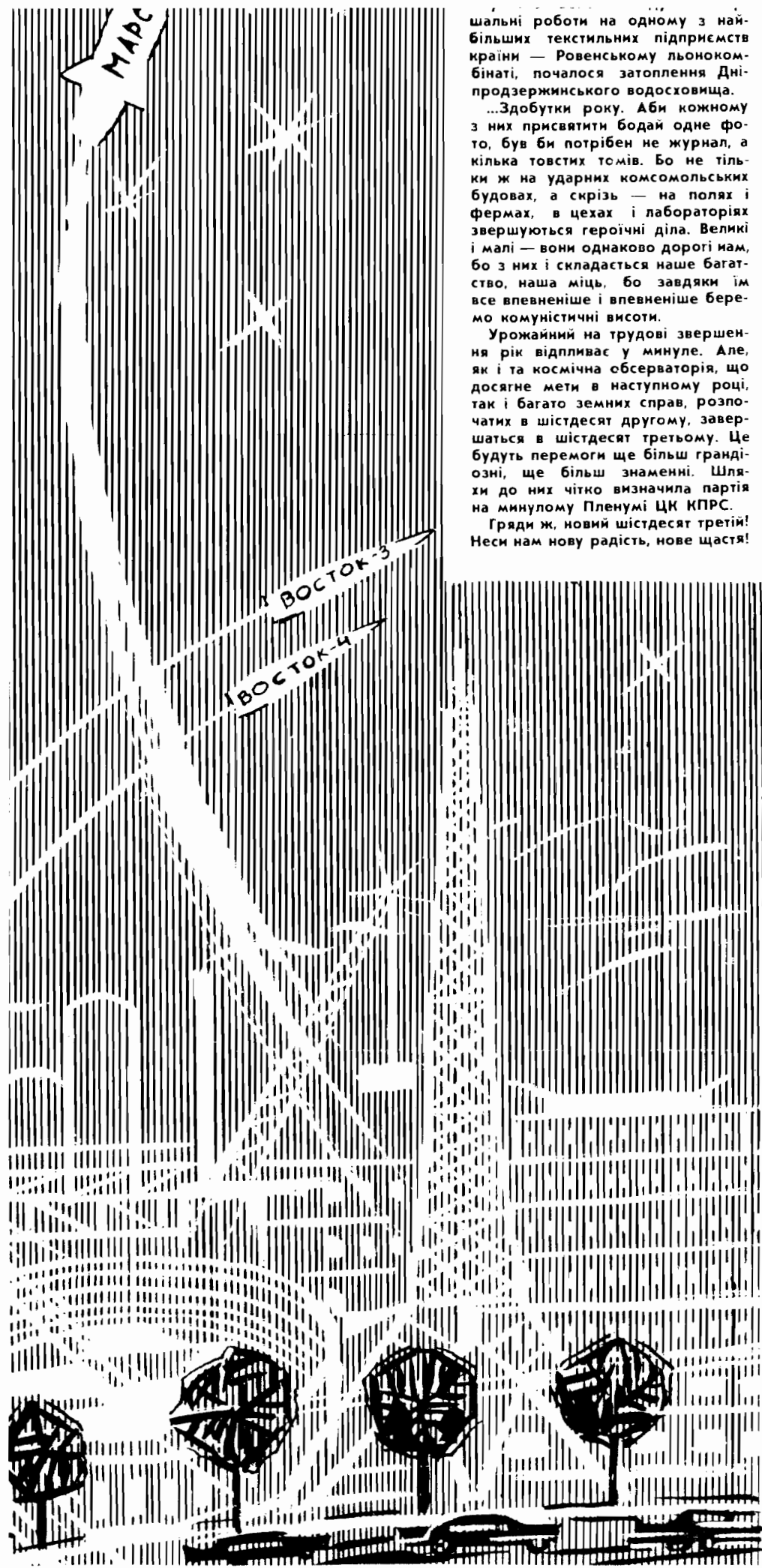
— Люди! Схаменіться, люди! І неба, і землі всіх нам стане. У нас же у руках така є сила ця планету — вже немолodu — на рай перетвти можна, на рай для всіх. А вже коли нам бракує хоч чого-небудь, то зоремо на зорялину. На те ж ми й люди, щоб у мирі жити, славити у праці розум. На те ж ми й люди.

Знаю, ви протестуєте, ви — проти! Але, маі замало одних відозв, петицій, демонстрацій і доброї. Замало! Скоряється лиш силі сила. Тсму ж ви не примусите гуртом прем'єрів, мініс президентів і магнатів перекувати на рала мечі!?

Гей, люди! Не страх рве із грудей мій кліжадоба творити, а не руйнувати. Ніколи не лів би я міняти цей комбінезон робочий на к і шинель...

Стоїть. Вслухається, вдивляється у далеч. Угляді не розпач, не розпука, а пильний сгсвітється і гнів.

Це не хлопчина запальний вихрятий і не замріяно-рвучкий. Мужчина це — якраз при ній силі!

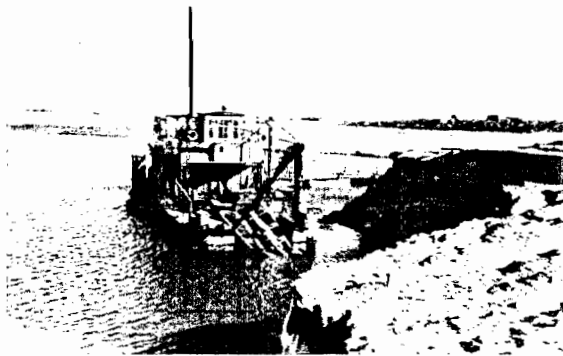

шальні роботи на одному з найбільших текстильних підприємств країни — Ровенському льонокомбінаті, почалося затоплення Дніпродзержинського водосховища.

...Здобутки року. Аби кожному з них присвятити бодай одне фото, був би потрібен не журнал, а кілька товстих томів. Бо не тільки ж на ударних комсомольських будовах, а скрізь — на полях і фермах, в цехах і лабораторіях звершуються героїчні діла. Великі і малі — вони однаково дорогі нам, бо з них і складається наше багатство, наша міць, бо завдяки їм все впевненіше і впевненіше беремо комуністичні висоти.

Урожайний на трудові звершення рік відпливає у минуле. Але, як і та космічна обсерваторія, що досягне мети в наступному році, так і багато земних справ, розпочатих в шістдесят другому, завершаться в шістдесят третьому. Це будуть перемоги ще більш грандіозні, ще більш знаменні. Шляхи до них чітко визначила партія на минулому Пленумі ЦК КПРС.

Гряди ж, новий шістдесят третій! Неси нам нову радість, нове щастя!

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ЗМІНА

№ 12 (117)
ГРУДЕНЬ
1962

ЛІТЕРАТУРНО - ХУДОЖНИЙ І
ГРОМАДСЬКО - ПОЛІТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМ УКРАЇНИ